

Пічкуренко Сергій Іванович,

доцент кафедри оперативно-розшукової роботи Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Злагода Ольга Валеріївна,

старший викладач кафедри оперативно-розшукової роботи Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук;

Кацан Любов Олексіївна,

старший викладач кафедри оперативно-розшукової роботи Національної академії внутрішніх справ

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ЗНАТЬ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

За останні роки відбулася трансформація організованої злочинності в нашій країні, зросла кількість організованих злочинних формувань, які мають чітку ієрархічну структуру, використовують новітні технічні засоби забезпечення протиправної діяльності, протидії правоохоронним органам [1, с. 4]. Злочинні угруповання мають свої служби розвідки та контрозвідки, до яких нерідко входять колишні та діючі співробітники правоохоронних органів. Тому і виникло питання щодо визначення нетрадиційних засобів, форм, та методів документування злочинної діяльності організованих груп та злочинних організацій в рамках оперативно-розшукових справ [2] та кримінальних проваджень.

Як свідчить практика один із дійових методів у протидії організованій злочинності – це виконання спеціального завдання в організованій групі чи злочинній організації.

Уперше у главі 21 Кримінального процесуального кодексу України закріплено перелік негласних слідчих (розшукових) дій. Важливим є факт правового закріплення виконання спеціального завдання в організованій групі чи злочинній організації.

Під час досудового розслідування тяжких або особливо тяжких злочинів можуть бути отримані відомості, речі і документи, які мають значення для досудового розслідування, особою, яка відповідно до закону виконує спеціальне завдання, беручи участь в організованій групі чи злочинній організації, або є учасником зазначеної групи чи

організації, який на конфіденційній основі співпрацює з органами досудового розслідування [3].

Разом з тим, при наявності великої кількості наукового і практичного матеріалу, до сьогодні належними чином не вивчено питання застосування суб'єктом виконання спеціального завдання криміналістичних знань під час документування протиправної діяльності організованої злочинності.

Головна мета виконання спеціального завдання в організованій групі чи злочинній організації – виявлення слідів, які містять в собі інформацію щодо події, яка відбулася або та її учасників, зокрема:

- час, місце, спосіб учинення злочину;
- місцезнаходження знарядь злочину, здобутого злочинним шляхом майна, товарно-матеріальних цінностей, грошей тощо;
- місця приховування викрадених документів, майна, предметів, речовин тощо;
- розмір шкоди, заподіяної злочином;
- інші обставини (спосіб приховування слідів злочину, мотив тощо).

У зв'язку з тим, що виконання спеціального завдання продовжується тривалий час (від 6 місяців і до закінчення розробки по оперативно-розшуковими справам і кримінальними провадженням) суб'єкт виконання спеціального завдання повинен володіти криміналістичними знаннями, щодо закономірностей збереження у часі слідів злочину, вміти їх виявляти та фіксувати.

В подальшому зібрані належними чином матеріали, щодо діяльності членів організованих груп та злочинних організацій надасть змогу органам досудового розслідування визначити роль кожного у скоєні злочину.

Отже, можна зробити висновок, що криміналістичні знання виявлення і фіксації слідів злочину членів організованих груп та злочинних організацій значно підвищать ефективність виконання спеціального завдання.

Список використаних джерел

1. Катеринчук І.П. Негласні слідчі (розшукові) дії: до питання процесуалізації оперативно-розшукової діяльності // Кримінальна розвідка: методологія, законодавство, зарубіжний досвід: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 29 квітня 2016 р.). – Одеса: ОДУВС, 2016. – С. 204.

2. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» // Документи Верховної Ради України: [сайт] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2013 № 4651-VI. Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.